

De bygger ett galet hus vid Mörrum

MÖRRUM

Snart kommer dagens första betongbil.

Lastad med specialblandad betong som ska pumpas ned i jätteformarna.

Ingen av byggiöarna har någonsin varit med om att bygga något lika galet. En hel konferensanläggning utan räta vinklar och där betongytan måste bli helt perfekt.

Själva gjutningen är egentligen den lilla delen i projektet. Här, intill Åkröken utanför Mörrum, med Mörrumsån alldeles intill, växer en annorlunda byggnad fram. Den som inte vet hur slutresultatet ska se ut, har nog svårt att förstå att detta ska bli något som människor kan bo i.

Glas och gräs

Läsaren som någon gång fördjupat sig i barnböckerna om Barbapapa, kanske minns sig de speciella runda rummen som den formbara familjen byggde och fogade samman till ett hus. Det här är något liknande. Runda moduler fogas samman på en avlång gjuten grundplatta. Taket kommer förstås också att vara i betong. Det blir förproducerade enorma plattor som läggs på de färdiga rummen. Övanpå taket ska sedan gräset få växa och slutresultatet blir en byggnad som liksom växer fram ur slänten. Stora glaspartier kommer att dominera framsidan.

Bara betong

– Jag tror nog att vi ligger på gränsen för vad man kan göra med betong, skrattar Thomas Holgersson.

Han är företaget Färdig Betongs representant på bygget och ansvarar för att allt flyter som det ska. Företaget köpte marken och den gamla betongfabriken för ett par år sedan. Nu är fabriken rivet och i stället bygger företaget en konferensanläggning som ritats av Karlshamnsarkitekten Anders Törnqvist. Och vilket byggnadsmaterial väljer då ett betongföretag om inte betong?

Naturlig betong

– I dag finns det alla möjliga sorter betong. Du kan få vilken färg du vill också. Men här ska betongen se så naturlig ut som möjligt. Det betyder att de enor-

INGA RÄTA VINKLAR. Betongen pumpas ned i de böjande gjutformarna. Tobias Pettersson och Kenny Johansson vid pumpen.

HÖRNLÖST. Väggar på konferensanläggningen kommer att svänga som en dans.

PÅ GÅNG. Bygget börjar ta form, och det syns det att det är ett udda hus med böjda väggar som byggs.

ma formarna måste slätspackas för att inte skruvskallar och andra ojämnheter ska ge avtryck i betongen. Den färdiga ytan är len som en barnrumpa. Formarna är ett kapitel för sig. De är runda och har gjorts av ett möbelsnickeri i Karlstad. Gjutningen sker i 22

etapper för att betongen ska hårdna på rätt sätt.

Lägger i lager

På golvplattan vankar pumpföraren Kenny Johansson omkring. Han väntar på betongbilen. Betongen blandas till i Sölvesborg och den första transporten dyker upp nå-

OLJEFILM. För att betongen ska släppa från formen, måste Benny Olofsson olja in alla gjutformarna.

EN BIT I SÄNDER. Thomas Holgersson mättar hur mycket betong som går att fylla på i taget för att slutresultatet ska bli bra.

fortsätter man lager efter lager till dess att formen är full. Betongmassan är känslig för både temperatur och lagring. Därför måste betongtransporterna beställas med precision så att byggarbetarna hinner med att pumpa över den i rätt tid.

Det spektakulära bygget innebär en mängd nya problem att lösa. Bara att beräkna hållfasthet och var spänningarna uppstår i de böjande betongväggarna är ett helt företag. Men också vilken olja man ska använda för att smörja betongformarna med:

– Oh ja, vi testade fyra olika sorter innan vi bestämde oss, berättar Thomas. När blir ni klara? – Oj. Det var en bra frå-

Mathias Lindeberg vägar inte ens tänka på hur många meter armeringsjärn han sätter varje dag.

EVIGHETSJOB. Det är bara att spackla på och inte tänka så mycket. Så säger målaren Johan Eurenus som har det otacksamma jobbet att finspackla jätteformarna.

Alla som jobbar på bygget samlas varje morgon för att klura en stund på dagens utmaningar. Det finns inga färdiga lösningar för de problem de stöter på. Samtidigt får

de en erfarenhet som nog blir svår att slä. När blir ni klara? – Oj. Det var en bra frå-

Lotta Andersson [text]
0454-30 60 01
lotta.andersson@blt.se

Bo Åkesson [foto]
0454-30 60 06
bo.akesson@blt.se

Bruket storsatsar på miljöteknik

Investeringen beräknas till 400 miljoner

MÖRRUM

Södra Cell i Mörrum utreder möjligheten att investera i miljövänlig teknik. Det är en satsning på 300 till 400 miljoner kronor.

Bruket blir i så fall först att driva en anläggning i kommersiell drift med den nya tekniken.

Det handlar om att använda ett ämne som heter lignin som finns i de träd som Södra Cell använder i sin produktion för att göra pappersmassa. Det avskiljs från fibrerna i processen och används redan i dag för att elda med. Med den nya tekniken (lignoboost-teknik), som går ut på att torka lignin, är det istället möjligt att använda ämnet i en annan del av processen. Det innebär att bruket inte behöver använda olja, vilket gör att de skulle kunna spara

25 000 kubikmeter eldningsolja per år.

– Vi får ta ställning till om det är hållbart ekonomiskt och tekniskt. Det ska vi göra under nästa år, säger Magnus Olsson, platschef på Södra Cell i Mörrum.

Handlar om konkurrens
Han presenterade bolagets planer vid gårdagens huvudförhandling med miljödomstolen. Södra Cell i Mörrum har ansökt om tillstånd att få utöka produktionen till 560 000 ton sulfatmassa (i dag gäller tillståndet 460 000 ton). På plats var även Naturvårdsverket, länsstyrelsen, Miljöförbundet Blekinge väst, Räddningsverket och Karlshamns kommun.

För Södra Cells del handlar den nya tekniken om ett sätt att överleva den tuffa konkurrensen i branschen. Genom att investera i lignoboost-tekniken kan företaget spara

pengar på effektivare energiförbrukning och på köpet blir det ett miljövänligare alternativ. Magnus Olsson tycker det är spännande att få vara med om att kunna använda den nya tekniken i framtiden.

– Vår målsättning är att plocka bort oljeeldningen helt, det vill säga 25 000 kubikmeter.

Investerar stort

I en pilotanläggning vid Vänern har det pågått försök att torka lignin. Det rör sig om 4 000 ton. Om Södra Cell inför tekniken fullt ut blir det tio gånger så mycket, 40 000 ton. Totalt kommer bruket att investera omkring en halv miljard kronor tillsammans med andra investeringar som görs samma år. Detta under förutsättning att projektet håller tekniskt och ekonomiskt.

Peter Nyberg
peter.nyberg@blt.se
0454-30 60 03

Kräver rening trots låga utsläpp

MÖRRUM

Södra Cell i Mörrum har låga utsläpp av fosfor i Pukaviksbukten. Det visade bolagets konsult vid gårdagens huvudförhandling i miljödomstolen.

Men länsstyrelsen vill ändå skärpa kraven på rening.

Det är Södra Cell som vill utöka sin produktion, från 460 000 ton till 560 000 ton sulfatmassa, vid anläggningen i Mörrum där det i dag arbetar omkring 400 personer. Miljödomstolen ska ge tillstånd för detta och behöver då få alla fakta kring produktionen för att kunna fatta ett beslut. Denna process har pågått i cirka ett och ett halvt år. Förhandlingen omfattar utsläpp till vatten och luft, buller, transporter och hantering av kemikalier. Bruket hade ombudet Magnus Fagerlind på plats vid sammanträdet i Bruksgården. Till sin hjälp hade han chefer, specialister och konsulter, totalt omkring 15 personer. Olle Grahn, konsult från Nordmiljö, redogjorde bland annat för utsläppen av fosfor i Pukaviksbukten. Han poängterade att Södra Cell bidrog med en förhållandevis liten andel utsläpp av fosfor, nio procent, av

vad som släpps ut i bukten. Från vattendragen kom det 67 procent. Men länsstyrelsen ville ändå att Södra Cell skulle ha skärpta reningskrav eftersom de vill att varje liten utsläppsskälla ska minskas.

Förhandlingen fortsätter i dag, då domstolens ledamöter ska få tillfälle till syn av Södra Cell i Mörrum. Det finns även en reservdag avsatt på fredag om det skulle behövas mer tid. Domstolens beslut fattas inom tre månader.

Peter Nyberg

ULLJACKOR
handvävda, Torget i Karlshamn
fredagar
t o m 14/11
Tvings Maya Trading

Nya räntor

Med anledning av förändringar på räntemarknaden justerar Sparbanken i Karlshamn från och med den 2 oktober 2008 nedanstående räntor.

Räntan på **Placeringskonto** samt **Skogskonto inklusive Skatteutjämningskonton** höjs med 0,15 procentenheter.

Räntan på **kontokrediter** och **reverskrediter** höjs med 0,25 procentenheter för privatpersoner och med 0,30 procentenheter för företag.

Räntan på **Karlshamns -/Kyrkhultskortet** höjs med 0,25 procentenheter.

Ränteändringen gäller inte Sparbankens Takräntelån, basränterelaterad utlåning, lån till fast eller län med bunden ränta.

Sparbanken
i Karlshamn

NÄRA • BRA • NYTTIG
www.sparbankenkarlshamn.se